

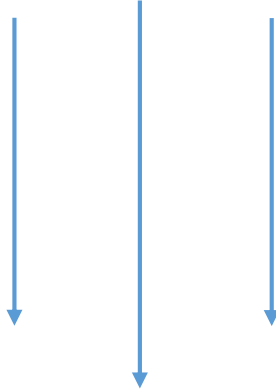

खजुरा गाउँपालिका

गाउँसभा अध्यक्ष श्री डम्बर बहादुर वि.क

आ.व. २०८२।८३ को

नीति तथा कार्यक्रम

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

खजुरा, बाँके

१० असार, २०८२

नीति तथा कार्यक्रम २०८२/८३

यस ऐतिहासिक खजुरा गाउँपालिका गाउँ सभाको १७ औं अधिवेशनमा उपस्थित सम्पूर्ण गाउँसभा सदस्यज्यू हरूमा हार्दिक अभिवादन ।

प्रारम्भमा यस खजुरा गाउँपालिकाको आ.व. २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्ने यो गरिमामय सभामा, संघिय लोकतान्त्रीक गणतन्त्र स्थापना गर्न दश वर्षे जनयुद्ध, ऐतिहासिक जनआन्दोलन, मधेश आन्दोलन, आदिवासी जनजाति, थारु, दलित महिला आन्दोलन लगायत विभिन्न कालखण्डमा परिवर्तनगामी समुदायले गरेको आन्दोलनमा आफ्नो अमूल्य जीवन बलिदान गर्नुहुने महान शहिदप्रति हार्दिक श्रदानजली अर्पण गर्दछु। वेपत्ता र घाइते अपाङ्ग योद्धाहरुप्रति उच्च सम्मान तथा परिवारजनमा गहिरो सहानुभुति प्रकट गर्दछु। राजनीतिक क्रान्तिमा निरन्तर नेतृत्व प्रदान गरि हरेक कठिनाइहरुको सामना गरि संघिय लोकतान्त्रीक गणतन्त्र नेपालको स्थापना गर्न योगदान पुर्याउने सम्पूर्ण आदरणीय नेतृत्व गणहरु तथा परिवर्तनकारी सम्पूर्ण जनसमुदायहरु प्रति हार्दिक नमन तथा सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

हाम्रो अगाडी देखा परेका असाधारण चुनौतिहरुलाई सामना गर्न संघिय लोकतान्त्रीक गणतन्त्रलाई सुदृढ गर्दै समाजवादी दिशामा अगाडी बढ्न पारिस्थितिले सुम्पिएका कार्यभारहरुलाई कुशलतापूर्वक स्पष्ट देखिने गरि कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने आवश्यकता बोध गर्दै खजुरेली जनताको जीवन सँग जोडीएका प्रशासनिक सेवा प्रवाह, अवस्था बदल्ने आधार सहितको आर्थिक विकास, गरिवि, बेरोजगारीलाई हटाउँदै आत्मनिर्भर र रोजगारी सिर्जना गर्ने भौतिक पूर्वाधार, भरपर्दो स्वास्थ्य सेवा, गुणस्तर शिक्षा, उत्पादनमूलक कृषि, अर्थपूर्ण मानविय क्षमता विकास, सुशासन लगायत समानुपातिक, समावेशी, समाजिक न्याय सहितको मौलिकहकहरुको प्रत्याभूति र सरकारको जनमुखि उत्तरदायित्व सहितको विकासको आवश्यकतामा हाम्रो ध्यान केन्द्रित गर्नुपर्ने हुन्छ।

भौगोलिक तथा जैविक विविधताले भरिपूर्ण खजुरा गाउँपालिकामा विभिन्न जाति, भाषा, धार्मीक, सांस्कृतिक भेषभुषा र परम्परागत सम्पदा रहेका छन्। यी हाम्रा मुख्य पहिचान तथा महत्वपूर्ण सम्पत्ति भएकाले संरक्षण र संवर्द्धन गर्न हामी स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधिहरुको परम कर्तव्य हो। हाम्रो पालिका को कृषि उत्पादनको संभावनालाई आत्मसाथ गर्दै कृषिलाई व्यवसायिक बनाई कृषिमा आधारित घरेलु उद्योग को विकास गर्दै संविधानले दिएका अधिकारहरु, सेवा, सुविधाहरु सहज र सरल रूपले सबै गाउँपालिका बासि समक्ष पुर्याउनु हाम्रो प्रमुख दायित्व हो। स्थानीय तहको सरकार जनताको सुख दुःखको नजिकको सेवा र जनताको प्रत्यक्ष निगरानिमा सन्चालन हुने भएकाले हामी जनप्रतिनिधिहरु

जनताको शासक नभई सेवक हो भन्ने मान्यतालाई आत्मसाथ गर्दै सकारात्मक सोच र प्रतिवद्धता सहित प्राप्त सिमित श्रोत साधनको अधिकतम उपयोग गरि खजुराको विकास र नागरिकको सेवा गर्न दृढ संकल्पका साथ जनता नै इतिहासको निर्माता हुन भन्ने कुरालाई आत्मसाथ गर्दै जनताको विकास निर्माण र आर्थिक विकासमा सहभागीता सुनिश्चित गर्न "हामी आफै बनाउँ हाम्रो खजुरा, आत्मनिर्भर र समृद्ध खजुरा" भन्ने मूल नारा सहित प्रत्येक नागरिकले खजुरा निर्माणमा योगदान पुर्याउने जनमैत्री नीति अङ्गीकार गर्दछौं।

सभा सदस्य ज्यूहरु,

अब म यस गरिमामय सभामा आ.व. २०८२/८३ मा नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्दा तय गरेका प्राथमिक लक्ष्य र उद्देश्य प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- राष्ट्रिय १६ औँ योजना र दिगो विकासको अवधारणालाई आधार बनाई क्रमशः कार्यान्वयनको लागि जोड गरिनेछ।
- पालिकाले निर्माण गरेको पंचवर्षे योजना, आवधिक योजना, सडक गुरुयोजना, मध्यकालिन खर्च संरचना तर्जुमा, संभाव्यता अध्ययन योजना लगायत योजनालाई आत्मसाथ गर्दै योजनावद्ध विकासको लक्ष्य हासिल गरिनेछ ।
- आवश्यक पर्ने ऐन, कार्यविधि निर्माण गरि सुशासन तथा नीतिगत भ्रष्टाचार र अनियमिततालाई अन्त्य गर्दै आर्थिक जोखिम बाट जोगाउँदै उत्पादनशिल र रोजगारमूलक आर्थिक विकास गरि जनताको जीवनमा परिवर्तन ल्याइनेछ ।
- स्वस्थ र दक्ष जनशक्ति निर्माण गरि सामाजिक आर्थिक रुपान्तरण सहित आम्दानी रोजगारले मुर्तरुप प्रवाह गर्ने ।
- उत्पादनशिल तथा रोजगारमूलक क्षेत्रमा लगानीको वातावरण निर्माण गरि बेरोजगार युवा हरुलाई स्वदेशमै रोजगारी दिलाई जीवनस्तरमा परिवर्तन ल्याइनेछ ।
- खजुराका विभिन्न भाषा, संस्कृती, परिकार, भेष भुषा धार्मिस्थल जैविक तथा वातावरणीय पक्षको संरक्षण संवर्धन गर्दै पर्यटकीय क्षेत्रको रुपमा विकास गरि आर्थिक समृद्धिको बाटो तयार पारिनेछ ।
- आन्तरिक आय वृद्धिको लागि राजश्व र करको दायरा बढाउनुको साथै पेशा व्यवसायलाई पालिकामा सुचिकृत गरी सक्षम पालिका बनाइनेछ ।
- महिला, बालबालिका, मधेसी, मुस्लीम दलित तथा अल्पसंख्यक र पछाडि परेका समुदायको जीवनस्तरमा परिवर्तन ल्याउन आवश्यक कार्यक्रम तयार गरि लागु गरिनेछ ।

- शैक्षिक क्षेत्रमा पूर्वाधार मैत्री र गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गरि आजको युगको प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने दक्ष विद्यार्थी तयार पारिनेछ ।
- गाउँपालिकाको भौतिक पूर्वाधारका परियोजनालाई प्रथामिकीकरण र समय तालिका बनाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने साथै कार्यान्वयन हुन नसकेको पूर्वधारको बारेमा आवश्यक कानुनी प्रक्रिया अपनाई टुङ्गो लगाइनेछ ।
- कृषि क्षेत्रमा अर्थपूर्ण उत्पादनको व्यवसायीकरण गरि कृषकको जीवनमा परिवर्तन ल्याइनेछ ।
- राष्ट्रीय, अन्तराष्ट्रीय विभिन्न दातृनिकाय, संघ संस्था, निकट व्यक्तिहरूसँग साझेदारी गरि खजुराको विकास र जनताको आर्थिक विकासमा टेवा पुर्याइनेछ ।

गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरु,

अब म क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१) शिक्षा:

- आधारभूत शिक्षा निःशुल्क र अनिवार्य गर्नुको साथै पालिकालाई साक्षरता पालिका बनाउन अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
- सहिद, द्वन्दपिडित, जेहेन्दार, मधेसी, मुस्लिम, दलित, गरिव असाहय आपाङ्ग छात्र छात्राहरुलाई छात्रवृत्ति र समताका कार्यक्रम (शैक्षिक समाग्री) उपलब्ध गराइनेछ ।
- पालिका स्तरिय अन्तर विद्यालय मेयर रनिङ्गशिल्ड प्रतियोगिता सन्चालन गर्नको साथै अतिरिक्त क्रियाकलापलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- अभिभावक विहिन बालबालिकाहरुलाई आवासीय व्यवस्थापन तथा निःशुल्क पठनपाठनको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक विद्यालयमा बालविकास देखि कक्षा ५ सम्म दिवा खाजा उपलब्ध गराइनेछ । जसको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि अनुगमन गरि पारदर्शी बनाइनेछ ।
- दरबन्दी मिलान र विद्यालय कर्मचारीको आवश्यक समायोजनलाई प्राथमिकता दिइनेछ । मुख्यतः जहाँ विद्यार्थी त्यहाँ शिक्षक नीति लागू गरिनेछ ।
- शिक्षक, शिक्षिका र विद्यालय कर्मचारीको आवश्यक सेवा सुविधा उपलब्ध गराइनेछ ।
- तहगत प्रधानाध्यापक, धार्मिक विद्यालयका शिक्षण गर्ने धार्मिक धर्मगुरु र शिक्षक स्वयंसेवकका लागी प्रोत्साहन रकम व्यवस्थापन गरि लागू गरिनेछ ।
- खजुराको शैक्षिक गौरव - लुम्बिनी प्राविधिक विश्वविद्यालय, प्राकृतिक श्रोत व्यवस्थापन (कृषि) क्याम्पस र ज्ञानोदय पब्लिक क्याम्पसलाई पूर्वधारमा सहयोग र छात्रवृत्तिमा सहकार्य गरिनेछ ।

- लाइफ स्किल कार्यक्रम र सामुदायिक सिकाई केन्द्रहरूलाई नियमित संचालनमा ल्याइनेछ।
- विद्यालयमा आँपको बगैचा निमार्ण, वातावरण मैत्री फोहोरमैला व्यवस्थापन र पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- कक्षा कोठालाई टिन रहित बनाउने कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई टिनको छाना रहित विद्यालय घोषणा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- विद्यालय पूर्वाधार निमार्ण, प्रविधि मैत्री, स्मार्ट कक्षा कोठा निर्माण सबलीकरण र शिक्षण सिकाईको लागि राष्ट्रीय तथा अन्तराष्ट्रीय गैर सरकारी संघ संस्था र निकायहरूसँग सहकार्य गरिनेछ।
- कक्षा-८, १० र १२ लाई उत्कृष्ट नतिजा ल्याउन अभिभावक, शिक्षक, विद्यार्थीलाई अतिरिक्त पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने, तालिम संचालन गर्ने, परिक्षालाई लक्षित गरि कक्षा तथा उत्प्रेरणा कक्षा संचालन गरिनेछ। कक्षा ५ लाई पालिका स्तरीय परिक्षा संचालन गरिनेछ।
- निजी (संस्थागत) विद्यालयहरूलाई अनुगमन नियमन र प्रोत्साहन गरिनेछ।
- सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, शिक्षक लगायत सरकारी तलब प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरूले आफ्नो छोरा छोरीहरूलाई अनिवार्य सरकारी विद्यालयमा पठनपाठन गराउने । यदि नगराएको खण्डमा कार्वाही कार्यविधि बनाई लागु गरिनेछ।
- कक्षा ८ र १० लाई अतिरिक्त (कोचिङ्ग) कक्षा संचालन गर्न सपोर्ट कार्यक्रम ल्याइनेछ।

२. युवा तथा खेलकुद

- खजुरा गाउँपालिकाको मुख्य खेलको रूपमा कबड्डी लाई पालिका खेलको रूपमा परिभाषित गरि संचालन व्यवस्थापन गरिनेछ।
- अन्तरवडा खेलकुद प्रतियोगिता अन्तर्गत कबड्डी, व्याडमिन्टन, जुडो, मार्सआर्टस, चेस, साइक्लिङ्ग महिला, पुरुष म्याराथन, भलिबल खेल संचालन गरिनेछ।
- प्रत्येक माध्यमिक विद्यालयमा कराते खेलकुद संचालनमा ल्याइनेछ।
- शहिद डम्बर रानाभाट स्मृति फुटबल प्रतियोगिता संचालन गर्न स्थानीय हिमालय युवा क्लब सँग साझेदारी गरिनेछ।
- शहिद स्मृति तथा रात्रिकालिन क्रिकेट प्रतियोगिता संचालन गरिनेछ।
- खजुरामा रहेका क्लबहरूलाई प्रोत्साहन तथा खेलकुद सामग्री वितरण तथा साझेदारी गरिनेछ।
- केहि सार्वजनिक ठाउँहरूमा खुल्ला जिम संचालन गरिनेछ।
- राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय ख्याती प्राप्त खेलाडीहरूलाई सम्मान गरिनेछ।

३. स्वास्थ्य

- सम्पूर्ण स्वास्थ्य क्षेत्र (प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकी) लाई स्वास्थ्य सामग्री, जनशक्ति र औषधि उपलब्ध गराई भरपर्दो स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गरिनेछ।
- खजुरा गाउँपालिका भित्रका गर्भवतीहरूका लागी निःशुल्क ल्याब परिक्षण, भिडियो एक्सरे र एम्बुलेन्सको व्यवस्था गरिनेछ भने आर्थिक अवस्था कमजोर भएका सुत्केरी तथा गर्भवतीहरूको आपतकालिन उपचार र व्यवस्थापनको खर्च व्यवस्थापन गरिनेछ।
- अध्यक्षसँग जेष्ठ नागरिक कार्यक्रम मार्फत जेष्ठ तथा असक्त नागरिकहरूलाई घर घरमा गएर निःशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण र औषधि उपलब्धतालाई सुनिश्चित गरी सेवा प्रदान गर्न कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई प्रभावकारी रूपमा परिचालन गरिनेछ।
- जेष्ठ नागरिक र अशक्तहरूलाई गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा निःशुल्क उपचारको व्यवस्था गरिनेछ।
- खजुरा गाउँपालिकामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई आवश्यकताको आधारमा क्षमता विकास र पूनर्ताजगी तालीम प्रदान गरिनेछ।
- आर्थिक रूपले अति विपन्न तथा दिर्घ रोगीहरूलाई आर्थिक सहायता प्रदान गरिनेछ।
- क्षयरोग, कुष्ठरोग लगायतको सर्ने रोगहरूलाई नियन्त्रण गर्न विशेष कार्यक्रमद्वारा सघन पहल गरिनेछ।
- खजुरा गाउँपालिकामा सबै वडाका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा निःशुल्क तथा विशेष स्वास्थ्य शिविरहरू संचालन गरिनेछ।
- पूर्ण खोप पाउने बालबालिकाहरूको नैसर्गिक अधिकार भएको कुराहरूलाई सुनिश्चित गर्न प्रभावकारी रूपले कार्यक्रम संचालन गरिनेछ भने कुपोषण भएका बालबालिकाहरूलाई पोषण प्याकेज कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- सुर्तिजन्य, धुम्रपान तथा लागु औषध नियन्त्रण गर्न विद्यालयहरू र सामुदायिक स्तरमा जनचेतना मूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
- खजुरा गाउँपालिका भित्र रहेका मेडिकल व्यवसायहरूलाई सुचिकृत गर्नका साथै प्रभावकारी अनुगमन गरि स्वास्थ्य क्षेत्रमा सुधार गरिनेछ।
- खजुराबासीको स्वास्थ्य अवस्था सुधारको लागि विद्यालयमा स्वास्थ्य शिक्षा प्रवर्द्धन गरि नसर्ने रोगहरू नियन्त्रण गर्ने नीतिलाई अगाडी बढाइनेछ।

४- भौतिक पूर्वाधार

- स्थानीय पूर्वधार सहयोग कार्यक्रम (LISP) सँग साझेदारी गरेर स्थानीय पूर्वधारको विकास (ग्रामीण सडक सुधार, साना सिचाई, खानेपानी तथा सरसफाई, भवन मर्मत, विपद जोखिम न्यूनिकरण, जलवायु उत्थानशिल र वैकल्पिक उर्जा सम्बन्धी योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरिनेछ।
- पालिकामा भौतिक पूर्वधार निर्माण गर्दा आपाङ्गमैत्री, बालमैत्री पूर्वधार निर्माण गरिनेछ।
- आवधिक योजना, मध्यकालिन खर्च संरचना र सडक गुरुयोजनालाई आधार बनाई वार्षिक कार्यक्रम तय गरिनेछ भने समेट्न नसकिएका योजनाहरूलाई योजना तयार पारी प्राथमिकिकरण गरिनेछ। जसलाई योजना बैंकको रूपमा विकास गरिनेछ।
- विल्डर्स नेपाल सँग सहकार्य गरि टिनको छाना रहित विद्यालय भवन र शौचालय निर्माण गरिनेछ।
- वैकल्पिक उर्जाको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गर्दै साझेदारीमा विद्युतिय चुलो वितरण गरिनेछ।
- भवन आचारसंहिताको अधिनमा रहि सोही मापदण्ड अनुसार को नक्सा बनाई घर बनाउन प्रोत्साहन गरिनेछ।
- मर्मत गर्नुपर्ने भौतिक पूर्वधारलाई मर्मत संभारकोषबाट उपयोग तथा संचालन गरिनेछ।
- विद्युत लाइन नपुगेका वस्तीहरू र विद्युत आवश्यक पर्ने स्थानहरूमा विद्युत पोल, तार खरिद र सडक बत्तिको साथै सडक क्षेत्रमा रहेका विद्युत लाईन आवश्यकता आधारमा डिस्मेन्टलन गर्नका लागि बजेटको व्यवस्थापन गरिनेछ।
- पुराना र नयाँ गौरवका योजनाहरूलाई र अन्य कार्यान्वयन हुन नसकेका योजनाहरू (प्रशासनिक भवन, बहुउद्देश्य सभाहल, शितभण्डार, १५ सैयाको अस्पताल, झुलुङ्गे पुल, औधोगिक ग्राम, बसपार्क, शहिद पार्क, अनाथालय बालबालिका पुनर्स्थापना भवन, सामुदायिक भवन, विपत सेल्टर भवन, व्यवसायिक भवन, वडा कार्यलय भवन, अधुरा विद्यालय भवन र सडकहरू) लाई समय तालिका निर्धारण गरि यस आर्थिक वर्षमा सम्पन्न गरिनेछ।
- विपन्न नागरिकको लागि आवास योजना तथा फुसको छाना हटाई टिनको छाना निर्माण गर्ने सुरक्षित आवास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ।
- सार्वजनिक निजी साझेदारी विकास कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ भने स्थानीय स्तरको विकासमा टोलविकास संस्थाहरूलाई सहभागी गराई सहजिकरण, अनुगमन र जवाफदेहितामा जोड दिइनेछ।

५. कृषि

- पालिकालाई कृषि उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउन प्रत्येक वडामा कृषि प्राविधिकको व्यवस्था गरिनेछ भने "एक वडा एक पकेट क्षेत्र" कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- कृषि उत्पादनमा IPM प्रविधिको प्रयोग गरि अर्गानिक तरकारी उत्पादन गरि आत्मनिर्भर र व्यवसायिक कृषि उत्पादन गरिनेछ र जसको लागी IPM पाठशाला र सिकाइ केन्द्र विस्तार गर्नुको साथै कृषि सामाग्री उपलब्ध गराइनेछ ।
- पोषण बगैचा प्रोजेक्ट बी-ग्रुप सँग सहकार्य गर्दै सबै वडाका आमा समूहहरूलाई आवद्ध गरि प्रत्येक घरमा अर्गानिक तरकारी करेसावारी संचालनमा ल्याउन प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- व्यवसायिक खेति गर्ने किसानहरूलाई मल, विउ खरीद गर्न आवश्यक सुविधा उपलब्ध गराइनेछ भने विउ उत्पादन गर्ने व्यक्ति, समूह र सहकारीका लागी विशेष अनुदानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- कृषि क्षेत्रलाई प्रतिस्पर्धी र उत्पादनमुखी बनाउन सिंचाइ, कृषि सडक, विद्युतिकरण, हाट बजार, संकलन केन्द्र, प्रशोधन केन्द्र निर्माण र बजारीकरणको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सिंचाइको लागी सिकटा सिंचाइ आयोजनालाई कार्यान्वयन गर्न सहजीकरण गर्ने, लिफ्ट सिंचाई र भूमिगत सिंचाईको व्यवस्था गरिनेछ ।
- खेतियोग्य जमिन बाँझो राख्ने किसानलाई उत्पादन गर्न प्रेरित गर्ने यदि नगरेको खण्डमा बाँझो जमीन राखेलाई कार्यविधि निर्माण गरि कारवाहीको दायरामा ल्याइनेछ ।
- कृषि सहकारी र कृषक समूह सँग सहकार्य गरि कृषिमा आधारित घरेलु तथा साना उद्योगहरू संचालन गरिनेछ ।
- किसानहरूको खेति योग्य जमिनहरूको माटो परिक्षण गर्ने र तरकारी र बालीमा लाग्ने रोगको अनुसन्धान गर्न कृषि वैज्ञानिक, कृषि स्नातकमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई परिचालन गरि उपचार शिविर संचालन गरिनेछ ।
- मुख्यतः कृषि क्षेत्रको सम्भाव्यता अध्ययन अनुसार निर्माण गरिएको योजना प्रत्येक वडामा प्राथमिकिकरणमा रहेका बाली तथा तरकारी पकेट उत्पादन देखि बजारीकरण सम्म जोड्ने कार्यक्रमलाई दृढतापूर्वक कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- कपास विकास केन्द्रिय कार्यालय सँग सहकार्य गरि कपास खेती गर्न कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

६. पशु सेवा

- पशु तथा पंक्षि उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्न पशुपंक्षी सम्भाव्यता अध्ययन योजनालाई कार्यान्वयन गर्न प्रत्येक वडामा पशुसेवा प्राविधिक उपलब्ध गराई एक वडा एक पशुपंक्षि पकेट क्षेत्र संचालन गरिनेछ।
- उत्पादनमा आधारित अनुदानको व्यवस्था गरि दुध, अण्डा माछामा आत्मनिर्भर तथा व्यवसायीकरण देखि बजारीकरण गरिनेछ।
- पशुपंक्षीलाई आवश्यक पर्ने दाना तथा घाँसको व्यवस्थापन गर्न घाँसको विउ उत्पादन गरि निःशुल्क वितरण गरिनेछ।
- साइलेज घाँस उत्पादन गर्न पशु फर्म तथा कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गर्नुको साथै दाना बनाउने साइलेज मेशिन खरीद गरि अनुदान दिइनेछ।
- पशुनस्त्र सुधारको लागि भइरहेको निःशुल्क कृत्तिम गर्भाधारण सेवा लाई निरन्तरता दिइनेछ।
- पशु सुत्केरि भत्ता, उपयोगी सामग्रीहरु वितरण, गोठ सुधार लगायतका कृषक प्रोत्साहन तथा अनुदानलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- गरिव तथा पछाडी परेका समुदायलाई पशुपंक्षी पालनमा आकर्षित गरि गरिवी निवारण गर्न गोठ, खोर सुधार र पशुपंक्षि वितरण गरिनेछ।
- पशुपालक कृषकलाई वार्षिक पशुसेवा खोप, विभिन्न औषधि, चारा मेशिन वितरण लगायत शिविरहरु संचालन गरिनेछ।
- स्वच्छ र सफा मासुका लागि मासुपसल सुधार तथा वधशाला व्यवस्थापनका लागी साझेदारि गरि व्यवस्थित गरिनेछ।
- अन्तरपालिका सँग समन्वय तथा सहकार्य गरि छाडापशु व्यवस्थापन तथा पशु विज्ञ केन्द्रको सहकार्यमा कुकुर बन्ध्याकरण गरिनेछ।

७- सूचना प्रविधि

- स्मार्ट पालिका शुरु गरिएको डिजिटल प्रोफाइल तयार गरि सेवा प्रवाहलाई एकिकृत प्रणालीमा परिणत गरि योजनालाई कार्यान्वयन गरिनेछ।
- पालिकाका सबै शाखा तथा वडा कार्यालयबाट दिइने सेवा सहज, सरल, चुस्त दुरुस्त र प्रविधि मैत्री बनाउन विभिन्न सफ्टवेयर लागु गरिनेछ।

- डिजिटल साक्षरता, साइबर सुरक्षा, ई-गभर्नेन्स र सूचना प्रविधि सम्बन्धि जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, शिक्षक तथा अन्य सरोकारवालालाई क्षमता विकास तालिम तथा कार्यक्रम व्यवस्था गरिनेछ । .
- पालिका लगायत सम्पूर्ण शाखा, वडा कार्यालयको सेवा र सूचना अनलाइन तथा विद्युतिय प्रणालीबाट उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिनेछ ।
- पालिकाको वेबसाइट तथा मोबाइल एपमा कृत्रिम बुद्धि (AI) आधारित च्याटबोट सेवा विकास गरि नागरिकका सामान्य जिज्ञासाहरूको डिजिटल उत्तर प्रणाली लागु गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवालाई चुस्त दुरुस्त बनाउन, सार्वजनिक सेवा, विकासका कार्यहरूको प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न गराउन, सेवा प्रवाहमा टोकन प्रणाली, सार्वजनिक सुनुवाई, समाजिक परिक्षण, डिजिटल नागरिक वडापत्र, डिजिटल नोटिस बोर्ड, सेवाग्राहीबाट सुझाव संकलन, गुनासो व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यलाई आधुनिक प्रविधिमैत्री बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- पालिकाको स्वमूल्याङ्कन, वित्तिय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन र आर्थिक विकास मूल्याङ्कनको कार्यविधिले तय गरेका, देखिएका राम्रा सूचकहरूलाई निरन्तरता दिने र सुधार गर्नुपर्ने क्षेत्रहरू पहिचान गरि योजना निर्माण तथा क्षमता विकास कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।

८. सार्वजनिक सेवा प्रवाह:

- पालिका र वडाले गरेका हरेक निर्णयहरू ३ दिन भित्र सार्वजनिक गर्ने र हरेक महिनामा गरेको प्रशासनिक तथा आर्थिक विवरण पालिका र वडाद्वारा सार्वजनिक गरिनेछ ।
- पालिकाको सार्वजनिक खरिद योजना बनाई सार्वजनिक खरिद प्रकृत्यालाई पूर्ण पारदर्शि बनाइनेछ ।
- पालिकालाई नतिजामा आधारित कार्य सम्पादन प्रणाली तथा संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्न कर्मचारी क्षमता विकास, तालिम, प्रशिक्षण, कार्यसुरक्षा, प्रोत्साहन भत्ता तथा कार्य सम्पादनमा आधारित पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- जनता र सेवाग्राहीहरूको गुनासो व्यवस्थापनको लागि पालिका र वडामा गुनासो व्यवस्थापन समिति गठन गरिनेछ भने राय सुझाव संकलन र जवाफदेहिता वहन गर्न पालिका तथा वडाकार्यालयहरूमा गुनासो पेटिकाको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाह र प्रशासनिक कार्यलाई सहज बनाउन गाउँ कार्य पालिकाको भवन, वडा कार्यलयहरू, स्वास्थ्य चौकीहरू तथा विद्यालय र समुदायक/सरकारी भवनहरूलाई डिजिटल प्रविधियुक्त, वातावरणमैत्री, अपाङ्ग र बालमैत्री तथा सौन्दर्यकरण गरिनेछ ।

- न्युनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनलाई समेत कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको आधार बनाइनुको साथै जनशक्तिको व्यवस्थापन करार सेवा निर्देशिकाको आधारमा गरिनेछ।
- अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय प्रमुख र शाखा प्रमुख सँग कार्यसम्पादन सम्झौता गरि दण्ड, पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ।
- नगर प्रहरीको भर्नामा भएको सुस्तीलाई अन्त्य गरि पालिकाको सुरक्षा तथा व्यवस्थापनलाई सुदृढ गरिनेछ।
- अभिलेखको आधारमा शहिद, वेपत्ता र घाइतेहरुलाई प्रदान गरिने सेवा सुविधालाई प्रभावकारी बनाउन पालिका परिचय पत्र प्रदान तथा सम्मान कार्यक्रम गरिनेछ।
- भए गरेका कामहरुलाई जनताको विचमा पुर्याउन अर्धवार्षिक तथा वार्षिक बुलेटिन प्रकाशन गरिनेछ।
- आवश्यक पर्ने थप नीति, आवधिक योजना तथा गुरुयोजना, मध्यकालिन खर्च संरचना, कानुन, कार्यविधि तर्जुमा गरि गाउँपालिकाको कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ।

९. राजस्व र वित्तिय व्यवस्थापन

- कर प्रणालि स्वच्छ र पारदर्शि बनाउँदै स्वेच्छिक कर बुझाउने परिपाटीको विकास गर्दै व्यवसायिहरुलाई दर्ताको लागि विशेष पहल गरिनुको साथै प्रगतिशिल करको अवधारणालाई अगाडी वढाई स्वेच्छिक तथा वढी कर तिर्नेलाई सम्मान तथा पुरस्कृत गरिनेछ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र काम गर्ने राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था, सहकारी, निर्माण, व्यवसायी र सप्लायरहरुलाई सुचिकृत गराई करको दायरामा ल्याइनेछ।
- साना व्यवसाय, व्यवसायि, कृषि तथा पशुपंक्षी फर्म, लघु उद्योग, साना उद्योग, ठूला उद्योग सुचिकृत गर्नुको साथै वनपैदावार कृषिजन्य उत्पादन, पशुजन्य उत्पादनको निकासीलाई करको दायरामा ल्याइनेछ।
- राष्ट्र निर्माणमा नागरिकको लगानी तथा सहभागीता सुनिश्चिता गर्न करदाता शिक्षा तथा अन्तरक्रिया गरिनेछ।
- कवाडी सामान निकासीका लागि निजी क्षेत्रका व्यवसायीहरूसँग सहकार्य गर्ने र पालिकाको मातहतका कार्यालयहरुमा रहेका कवाडलाई बिक्रि गरि राजस्व वृद्धि गरिनेछ।
- इआइए गरि मानखोलाको नदिजन्य पर्दाथलाई निकासी गरिनेछ।
- विभिन्न वित्तिय क्षेत्र, उद्योगहरुको ऐन, कानुन बमोजिम सामाजिक उत्तरदायित्व वहन गर्नलाई जनताको सुविधालाई सुनिश्चित गरिनेछ।

- पालिकाको राश्वव अभिवृद्धि गर्नलाई व्यवसायिहरुको घर दैलोमै व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण अभियान सहित शिविर कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

१० - संस्कृति तथा पर्यटन

- स्थानीय भाषा, संस्कृति, परिवारलाई संरक्षण प्रर्वद्धन गर्दै सामुदायिक, धार्मिक साँस्कृतिक पर्यटकीय क्षेत्र निर्माण गरि आर्थिक विकास गरिनेछ।
- पालिकामा रहेका पुरातत्व सम्पदा, मठ मन्दिर, मस्जिद, चर्च, गुम्बा, तालतलैया, खोलानाला, वन क्षेत्रको संरक्षण तथा थप पूर्वाधार निर्माण गरि आकर्षक र सौन्दर्यकरण गरिनेछ।
- अन्तर विद्यालयहरु भाषा, साहित्य, संस्कृति लगायत अतिरिक्त विद्यागत क्षेत्रमा तालिम प्रदान गर्नुका साथै प्रतिभाको खोजी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- भाषा, साहित्य, संस्कृति सम्बन्धि पालिका, प्रदेश, राष्ट्रिय स्तरका प्रदर्शनी, भेला, सम्मेलन, गोष्ठी, सभा गरिनुको साथै साहित्य पुरस्कार प्रदान गरिनेछ।
- साहित्य, संस्कृति, भाषा, पर्यटन, इतिहास आदिको अनुसन्धान र पुस्तक प्रकाशन गरिनेछ।
- शहिद, बेपत्ता, घाइते लगाएत द्वन्द पिडितको जीवनगाथा प्रस्तुत पुस्तक प्रकाशन गरिनेछ।
- शहिद पार्कलाई सम्पन्न गरि पर्यटकीय स्थल निर्माण गरिनेछ।

११. खानेपानी तथा सरसफाई

- सम्पूर्ण नागरिकहरुलाई स्वच्छ खानेपानीको तिब्रगतिमा पहुँच पुर्याउन सबै खानेपानी आयोजनाहरुको पाइपलाईन विस्तार र धारा जडान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- तत्काल खानेपानीको व्यवस्था नभएका नागरिकहरुलाई धारा वितरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी खानेपानी उपभोक्ता समिति, टोल विकास संस्था, विद्यालयहरु र समुदाय स्तरमा जनचेतना तथा क्षमता विकास कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।
- खजुरा गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना (वास योजना) को कार्यान्वयनलाई क्रमशः गर्दै अगाडी बढाइनेछ।
- खजुरा गाउँपालिकामा १० वटा मा.वि स्तरका सामुदायिक विद्यालयलाई नेपाल सरकारको नीति अनुरूप थ्रि-स्टार कतवच उन्मुख विद्यालय बनाईनेछ।

- खानेपानी आयोजनाहरूमा सुरक्षा योजना लागू गरि राष्ट्रिय मापदण्ड गुणस्तर अनुसार प्रविधिहरूको जाँच गर्न मिनि ल्याब स्थापना गरिनेछ ।
- खानेपानी संग सम्बन्धि कार्यरत गैर सरकारी संघ संस्थाहरु संग सहकार्य गरिनेछ ।
- खानेपानीको मर्मत संभार गर्न मर्मत संभार कोष स्थापन गरिनेछ ।
- पूर्ण सरसफाई उन्मुख पालिका बनाउने कार्यलाई योजनावद्ध रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक शौचालय निर्माण गरिनेछ ।

१२.फोहरमैला व्यवस्थापन

- खजुरा गाउँपालिकाको शहरीकरणलाई मध्यनजर गर्दै दिगो फोहरमैला व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- फोहरमैला व्यवस्थापनमा निजी तथा साझेदारी नीति अनुरूप निजी क्षेत्रसंग सहकार्य गर्दै जनसहभागीता सुनिश्चित गरिनेछ ।
- खजुरा गाउँपालिकाका विभिन्न टोल बस्ती तथा सार्वजनिक संस्थाहरुबाट संकलित फोहरहरुलाई -व्यवस्थापन गर्न डम्पीङ्ग साइटको छनौट गरि निर्माण गर्नुको साथै फोहर रिसाइक्लिङ्ग डिस्पोज गरिनेछ ।
- प्रत्येक विद्यालय र सरकारी कार्यलयहरुमा तथा आवश्यक पर्ने सार्वजनिक स्थानमा फोहोर व्यवस्थापनको लागि संरचना निर्माण (Wash Collection Chamber Dustbin) गरि कुहिने र नकुहिने फोहोरको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- कुहिने फोहरलाई जम्मा गरि मल निर्माण गर्न तालिमहरु संचालन गरिनेछन् ।
- फोहर मैला व्यवस्थापन र सरसफाई सम्बन्धी समुदाय स्तरमा जनचेतना तथा क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

१३.वन तथा वातावरण

- समृद्धिका लागी वन परियोजनालाई कार्यान्वयन गर्दै निजी वन तथा सार्वजनिक वनको विस्तार र संरक्षण गरि वातावरण अनुकूल हरियाली खजुरा निर्माण गरिनेछ ।
- वातावरण संरक्षणको लागी वन उपभोक्ता समिति र समुदायस्तरमा जनचेतना, क्षमता विकास र दिवस तथा महोत्सवहरु लगायतका कार्यक्रमहरु गरिनेछ ।

- सामुदायिक वनलाई संरक्षण गर्दै आयमूलक जडिबुटी, फलफुल, बेसार उत्पादन लगायतका कार्यहरू गरिनेछ ।
- वन तथा फलफुलको नर्सरी स्थापना गरी बिरुवा लगाउने व्यवस्था गरिनेछ ।
- वातावरणमैत्री तथा भुक्षय नियन्त्रणका लागि नदी खोला तथा सडक छेउछाउमा वृक्षारोपण तथा खजुरा बजारको मिडियनमा फुलका बिरुवा रोपण गरी सौन्दर्यकरण गरिनेछ ।
- जंगली जनावरबाट क्षती रोक्न आवश्यक तारबारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- उद्योग कलकारखाना सन्चालनमा देखिने प्रदुषणलाई रोक्न नियमित अनुगमन तथा वातावरणमैत्री बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- भु उपयोग नीतिलाई कार्यान्वयन गरि बाँझो जमीनमा वृक्षारोपण कार्यक्रम गरिनेछ ।
- जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि सचेतना कार्यक्रम र व्यवहार परिवर्तन गर्न समुदायस्तरमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१४. विपद व्यवस्थापन

- विपद व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन विपद न्यूनीकरण कार्यक्रम अन्तर्गत पूर्व सूचना प्रणाली लागू गरिनेछ ।
- विपद व्यवस्थापनको लागि सम्भावित क्षेत्रहरू निर्धारण गरि युवा स्वयंसेवकहरूलाई तालीम प्रदान गरिनेछ ।
- राहत र उद्धारलाई व्यवस्थित गर्न अन्तरपालिका समन्वय गरि आपसि सहयोगलाई उच्च प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- खजुरा गाउँपालिकाको स्थानीय विपद तथा जलवायु सहनशिलता योजना निर्माण गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- विपद जोखिम रहन सक्ने स्थानको किटान गरी अति आवश्यक र विपन्न गरिवको घर बीमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- आगलागी, हावाहुरी, डुबान, भुकम्प र सडक दुर्घटना न्यूनीकरण गर्न सचेतना कार्यक्रम गरिनेछ ।

१५. उद्योग व्यापार घरेलु तथा साना उद्योग

- उद्योग तथा व्यापार मैत्री पूर्वाधार निर्माणसंगै लगानीकर्ता भित्र्याउन सहज वातावरण बनाउन अन्तरक्रिया संवाद लगायतका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

- खजुरा उद्योग वाणिज्य संघ निर्माण र परिचालन गरि व्यवसायिक सुरक्षा तथा प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- कृषिमा आधारित मझौला तथा साना उद्योगहरूलाई संचालन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- स्थानीय उद्योगी र व्यवसायीहरूसँग निजी तथा साझेदारी नीति अवलम्बन गरि नवप्रवर्तनमा आधारित आर्थिक विकास कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- निर्माणाधिन औद्योगिक ग्रामलाई निर्माण गरि साना तथा मझौला घरेलु लघु उद्योगको स्थापना गरी संचालनमा ल्याईनेछ ।
- टोल टोलमा लघु घरेलु तथा साना कुटी उद्योग संचालन गर्न फलफुल खेती मार्फत जुस तथा वाईन, बेसार प्रशोधन, अदुवा, लसुन, धनिया, जिरा, खुर्सानी जस्ता मसला जन्य वस्तु उत्पादनमा वृद्धि गरिनेछ ।
- विदेशबाट फर्किएका युवाहरूको सीप र क्षमताको आधारमा लघु घरेलु तथा साना उद्योग संचालनको लागी वातावरण बनाईनेछ ।
- लघु उद्यम विकास तथा व्यवसायिक योजना तालिम संचालन गरिनेछ ।
- परम्परागत सीपको संरक्षण गरि उद्यमी बनाउन विशेष जोड गरिनेछ ।
- परम्परागत सीपलाई प्रोत्साहन, स्थानीय उत्पादनलाई लघु घरेलु तथा साना उद्यमीहरूलाई अनुदान तथा प्रविधि हस्तान्तरण गरिनेछ ।
- पालिका क्षेत्र भित्रका बेरोजगारहरूको पहिचान गरि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत रोजगारी सिर्जना गर्नुको साथै पालिका रोजगार कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- बेरोजगार युवायुवतीहरूलाई चाहना अनुरूप सिपमूलक तालिमहरू प्रदान गरी स्व-रोजगार बनाईनेछ ।
- महिला उद्यमीहरूबाट उत्पादित वस्तुहरूलाई कोसेली घर संचालन गरि बजारीकरण गरिनेछ ।

१६.सहकारी

- आवश्यक ऐन, कानून, कार्यविधि तर्जुमा गरि पालिका स्तरीय सहकारी सञ्जाल गठन गरिनेछ भने सहकारी संस्थाहरूको एकीकरण गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- सहकारीलाई बलियो बनाई आर्थिक विकास गर्ने उद्देश्य अनुरूप उत्पादनमा जोड दिन सहकार्य गरि संचालन गरिनेछ भने कृषिमा आधारित उद्योग संचालनका लागी प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- कृषक तथा उद्यमीहरूले उत्पादन गरेका वस्तुको बजारीकरण गर्न सहकारीलाई आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।

- बचत तथा ऋण सहकारीहरूलाई उत्पादन र श्रमसंग जोडेर व्यवसायिक बनाइनेछ ।
- सहकारी संस्थाको अनुगमन, नियमन, संस्थागत सुशासन कायम गर्नको साथै व्यवस्थापन तालिम, सहकारी शिक्षा र नेतृत्व विकास गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१७. न्यायिक समिति

- न्याय सम्पादनलाई छिटो, छरितो, सरल, सुदृढ, व्यवस्थित, प्रभावकारी र समय सापेक्ष बनाउनका लागि अभिलेख व्यवस्थापन प्रणाली (software) मार्फत सेवा प्रदान गर्न तालिम संचालन भइसकेकोले पुर्ण रूपले कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- न्यायपालिकाको रूपमा न्यायिक समितिको छलफल प्रक्रियालाई प्रभावकारी बनाउन न्यायिक इजलास निर्माण गरि संचालन गरिनेछ ।
- न्याय सम्पादनलाई चुस्त दुरुस्त रूपमा संचालन गर्नको लागि आपाङ्ग, दलित, महिला, अल्पसंख्यक समावेशि गरि समुदायिक स्तरमा न्यायिक पहुँच कायम गर्न तालिमको व्यवस्था गरि मेलमिलापकर्ता सुचिकृत गरिनेछ ।
- मेलमिलाप सम्बन्धी सिकाई आदानप्रदान गर्न अन्तर प्रदेश, जिल्ला र अन्तरपालिकामा भ्रमण तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- मेलमिलापकर्ता, मेलमिलाप संयोजक र न्यायिक समितिलाई पुनर्ताजगी तथा विशेषतः कानूनी क्षमता विकासको कार्यक्रमलाई संचालन गरिनेछ ।
- न्यायिक समिति संयोजक र मेलमिलापकर्ताहरूलाई उत्कृष्ट पुरस्कार प्रदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विद्यालय, किशोर किशोरी, आमा समूह, स्वयंसेविका र महिला सहकारीलाई जनचेतना मूलक कानूनी तथा न्यायिक प्रशिक्षण तालीम प्रदान गरिनेछ ।

१८. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण

- खजुरा गाउँपालिकालाई बालमैत्री पालिका निर्माण गर्न आवश्यक नीति, श्रोत साधनको व्यवस्था गरि सूचकहरू तयार गर्दै बालमैत्री वडा र बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गरिनेछ ।
- बालअधिकार सम्बन्धी १९८९ मा उल्लेख बाल अधिकारको सुनिश्चितताका लागि कानुनी पैरवी, क्षमता विकास, जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- बालक्लब संजाल, किशोरी संजालहरुको परिचालनलाई प्रभावकारी बनाउन उपयोगी सीप तालीम र क्षमता विकास तालीम संचालन गरिनेछ।
- स्थानीय शासन संचालन बालमैत्रि बनाइनेछ।
- अभिभावक बिहिन बालबालिकाहरुलाई गाँस, वास, कपास, स्वास्थ्य, शिक्षाको व्यवस्था गरिनेछ।
- वेजिङ्ग घोषणा पत्रमा उल्लेख भएका १२ वटा प्रतिवद्धतालाई आत्मसाथ गर्दै सम्बोधन हुने गरि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशी विकासका लागि जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र सरोकारवालाहरुलाई क्षमता विकास तालीम दिइनेछ।
- लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको शून्य सहनशीलताको नीति बनाई कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।
- घरेलु हिंसा लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा न्यूनिकरण गर्न वडाहरुमा निगरानी समितिलाई सक्रिय बनाइनेछ भने हिंसा पिडितलाई कानूनी सहायता, सहयोग कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- विभिन्न राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय संघ संस्था सँग समन्वय सहकार्य गरि लैङ्गिक हिंसा, घरेलु हिंसा, मानव बेचबिखन र लागुऔषध दुर्व्यसनी नियन्त्रण गर्न विशेष कार्यक्रम बनाई लागू गरिनेछ।
- सामाजिक आर्थिक रुपले पछाडि पारिएका एकल महिला, बालबालिका, आपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु हिंसा पिडित महिला र किशोरिहरुलाई मनोपरामर्श तालिम, सीपमुलक तालीम द्वारा शसक्तीकरण, पुनर्स्थापनाको विशेष कार्यक्रम गरिनेछ।
- लैङ्गिक हिंसाकोष, बालकोष लाई निरन्तरता दिइनेछ।
- आर्थिक रुपमा विपन्न आपाङ्गता भएका सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त नगर्ने व्यक्तिहरुलाई निशुल्क स्वास्थ्य बिमा गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
- आपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई स्वास्थ्य क्षेत्रमा सहज पहुँच, आयआर्जनमा सहभागिता र आवश्यक सहयोग साधनको व्यवस्था गरिनेछ।
- महिला, बालबालिका, आपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको सबै क्षेत्रमा अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गरि समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्व कायम गरिनेछ।
- जेष्ठनागरिकले समाज र राष्ट्रमा पुर्याएको योगदानको सम्मान गर्दै अन्तरपुस्ता सीप हस्तान्तरण, अन्तरपुस्ता सम्वाद र जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम गरिनेछ।
- जेष्ठ नागरिकको स्वास्थ्य प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

- गरिबलाई रोजगार र स्वरोजगारको अवसर प्रदान गर्न बेरोजगार विपन्नताका आधारमा प्राथमिकिकरण गरि क्षमता विकास र सिपमूलक तालिम प्रदान गरि स्वरोजगार तथा आत्मनिर्भर जनशक्ति तयार गरिनेछ।
- गरिब परिवारका एकिकृत सूचनाको लागि गरिब घरपरिवारको सूचना प्रणाली निर्माण गरि पालिकाले गरिब परिचय पत्र वितरण गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ भने संघिय सरकारको निरपेक्ष गरिविका रेखामुनि रहेका दलित, गरिब, श्रमयोग्य जनशक्तिलाई सीपमूलक तालिम दिइ स्वरोजगार बनाउन परम्परागत पेशा ज्ञान र सीपमा आधारित व्यवसाय संचालनका लागि प्रोत्साहन तथा थप सेवा प्रदान कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
- वैदेशिक रोजगारमा जानुपर्ने निम्न वर्गका युवायुवतीहरूलाई सीप मूलक तालिम निःशुल्क सिकाउने व्यवस्था गरिनेछ।
- स्थानीय स्तरमा रोजगारी सृजना हुनसक्ने प्राविधिक तथा व्यवसायिका लागि प्राविधिक सहायता प्रदान गर्ने र व्यवसाय शुरू गरेकालाई अनुदान प्रदान गर्ने व्यवस्था गरिनेछ।
- वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका तथा भिषा स्वीकृत भई जान नपाएका व्यक्तिहरूलाई रोजगार सेवा केन्द्रमा सुचिकृत गरि रोजगारी र व्यवसायिक अवसर प्रदान गर्नको साथै राम्रो उद्यमी रहेकाहरूलाई पुरस्कार समेत प्रदान गरिनेछ।

२०. सिमान्तकृत तथा लक्षित वर्ग

- संघिय लोकतान्त्रीक गणतन्त्रको सुन्दरपक्ष समाजमा रहेका लोपोन्मुख, सिमान्तकृत, गरिब, पछाडि परेका समुदाय र भेदभावमा परेका समुदायलाई समानुपातिक, समावेशीका आधारमा सामाजिक आर्थिक रूपले समानता कायम गर्दै कुनै किसिमको पनि भेदभावको अन्त्य गर्ने दृढ संकल्प सहित समानतामा उठाउने खालका कार्यक्रमहरू संचालन गरि सामाजिक न्यायको प्रत्याभुति दिलाइनेछ।
- दलित, मधेशी, मुस्लिम, जनजाति, अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत, द्वन्दपिडित, शहिद, वेपत्ता परिवार, एकल महिला, युवा, बालबालिका र जेष्ठनागरिकहरूको वडा र पालिकास्तरका संजाल निर्माण गरि मागमा आधारित तथा सामुदायिक सहभागिता तय गरिएका लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
- जातिय भेदभाव मुक्त समाज निर्माण गर्न सचेतना मूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
- लक्षित वर्गका समुदायले परम्परागत सिपकला, परिवार, संस्कृति भाषाको संरक्षण गरि आयमूलक बनाई आर्थिक सामाजिक रुपान्तरणलाई जोड दिइनेछ।

- युवा युवतीलाई आवश्यकताका आधारमा सक्षम तुल्याउन र आयआर्जन सँग जोडिने गरि प्राविधिक, शैक्षिक र पेशामूलक तालिम प्रदान गरिनेछ।
- जनजाति समुदायको भाषा, संस्कृति, भेषभुषा र परिवार संरक्षण र प्रवर्द्धन गरि पर्यटन तथा व्यवसायिक बनाइनेछ।
- मधेशी मूलकको उत्थानको लागि सामाजिक, शैक्षिक तथा पेशागत विकास गरि आर्थिक विकासमा जोड दिइनेछ।
- दलित तथा सिमान्तकृत समुदायको परम्परागत सिपलाई आधुनिकिकरण गर्ने कला संस्कृतिको प्रवर्द्धन गरि आयआर्जनमा जोड दिइनेछ।
- एकल महिला, द्वन्दपिडित तथा लक्षित महिलाहरुलाई मनोपरामर्श तालीम, घरेलु उत्पादन र सीपमूलक तालीम प्रदान गरि आत्मनिर्भर बनाइनेछ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई निःशुल्क शिक्षा, आयआर्जन मूलक तालीम र प्राविधिक सहयोग र आवश्यक पर्ने सहायक साधन उपलब्ध गराइनेछ।
- बालबालिकाहरुको अधिकारलाई सुनिश्चित गरि वृद्धि विकास तथा क्षमता विकासको कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- जेष्ठ नागरिक सम्मान तथा आवश्यक सुरक्षालाई सपोर्ट पुग्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

२१. सामाजिक सुरक्षा तथा पन्जिकरण

- सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमबाट सेवा नपाएकाहरुलाई सम्बोधन हुने गरि सामाजिक सुरक्षा भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ।
- जेष्ठ नागरिकको सुरक्षा भत्ता बैंक खातामा सिधै उपलब्ध गराएकोमा भत्ता प्राप्त गर्दा हुने असहजतालाई सम्बन्धित बैंकहरु सँग समन्वय गरि सहज रूपमा उपलब्ध गराइनेछ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई पारदर्शिताको लागि सम्पूर्ण लाभग्राहीहरुलाई बायोमेट्रिक प्रणालीमा आवद्ध गरिनेछ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता रकम खाने सम्पूर्ण लाभग्राहीहरुको व्यक्तिगत विवरण राष्ट्रिय परिचय पत्र नम्बरको प्रयोगलाई कार्यान्वयन गरिनेछ।

२२. नागरिक आरोग्य सेवा

- नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रबाट आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने तथा समुदायमा जनचेतना फैलाई स्वस्थ जीवन जिउने पद्धतिको विकास गर्न नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रलाई सक्षम बनाइनेछ।
- मेरो स्वास्थ्य मेरो जिम्मेवारी, स्वस्थ जीवन शैली, योग, ध्यान, योग शिविर मार्फत आम नागरिकलाई शारीरिक, मानसिक र आध्यमात्मिक स्वस्थ एवं सवल बनाई नसर्ने रोगलाई न्यूनिकरण गरिनेछ।
- स्वस्थकर जीवन शैली प्रवर्धनको लागि गृहणी, होटेल व्यवसायी तथा आमा समूहहरूलाई वडा स्तरमा भान्सा सुधार जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
- विद्यालय अभिभावक, शिक्षक, विद्यार्थीहरूलाई स्वस्थ जीवनशैली र नसर्ने रोगहरूको बारेमा सचेतना मूलक तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- योग शिविर संचालन भएका वा गर्न चाहाने टोल तथा समुदायलाई सेवा प्रवाह गर्न योग समिति नेपाल सँग सहकार्य तथा आवश्यक सहयोग गरि स्वस्थ खजुरेली बनाउन योगदान पुर्याइनेछ।

२३. भूमिनीति तथा भूमिहिनको व्यवस्थापन

- पालिका भित्र रहेका दलित सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीहरूलाई जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा(लालपुर्जा) उपलब्ध गराउने कार्यलाई तिव्रगतिमा अगाडि बढाई जनताको भुमि अधिकारलाई कार्यान्वयन गरिनेछ।
- जमिनलाई भू-उपयोग ऐन-२०७६ र भू-उपयोग नियमावली-२०७९ का आधारमा भू-उपयोगी योजना निर्माण तथा वर्गिकरण गरिएकोले कार्यान्वयन गरिनेछ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका ऐलानी तथा सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण गर्न सरकारी, ऐलानी तथा सार्वजनिक जग्गाको खोजी तथा पहिचान गरि पालिका सरकारको मातहतमा ल्याइनेछ।
- राष्ट्रिय आवास कम्पनीको क्षेत्राधिकार भित्र रहेका जनताको जग्गा धनि प्रमाण पत्र (लालपुर्जा) उपलब्ध गराइनेछ।

२४. गैर सरकारी संस्था

- गैर सरकारी संस्थाको दर्ता, नविकरण तथा सुचिकृत, विघटन र खारेजी तथा नियमन कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ।

- सहकारी, सामुदायिक र गैरसरकारी संघ संस्थाहरूबाट प्रस्तावित बजेट तथा कार्यक्रम गाउँसभाले अनुमोदन गरे मात्र कार्यक्रम संचालन गर्न दिइनेछ। जनहितका कार्यक्रम संचालन गर्न अनुमति दिइनेछ।
- दातृ निकाय एवं गैर सरकारी संस्थाहरूलाई विकास निर्माण मानविय विकास, स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि, पशु, खानेपानी, विपद व्यवस्थापन लगायतका क्षेत्रहरूमा सहभागिता, सहकार्य र सहयोगको वातावरण सृजना गरिनेछ।

२५. संचार क्षेत्र

- संचार क्षेत्र प्रवर्द्धन कार्यक्रमको बजेट आकारमा वृद्धि गरी निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्थानीय संचार माध्यमलाई प्राथमिकता दिइनेछ र पालिकाको आमसंचार नीति बनाइनेछ ।
- संचार क्षेत्रको संस्थागत विकास, नयाँ पत्रकार उत्पादन, पत्रकारहरूको क्षमता विकासका लागि कार्यशाला, अभिमुखीकरण, लेखनवृत्तिसंगै पालिकाको समग्रता (विकास र समृद्धि) झल्किने गरी पुस्तक प्रकाशनका लागि प्रबन्ध मिलाइनेछ।
- गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयको विभिन्न विज्ञापन, सूचनाहरू, लोककल्याणकारी सूचना स्थानीय स्तरमै प्रकाशनका लागि प्राथमिकता दिइनेछ ।
- स्थानीय सरकारको तर्फबाट प्रेस तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको वातावरण कायम राखिनेछ।

२६. समन्वय तथा सहकार्य

- खजुरा गाउँपालिका भित्र कार्यक्षेत्र बनाई काम गर्ने विकास साझेदारी दातृनिकाय, गैरसरकारी संस्था लगायतसँग सहकार्य र समन्वय गरिनेछ।
- विपद व्यवस्थापन, राहत वितरण र पूनर्स्थापनाका लागि अन्तरपालिका, राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय साझेदारी निकाय र राज्यका अन्य निकाय सँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ।
- पालिकाका आवश्यक सवालहरूमा अन्तर जिल्ला, प्रदेश र संघिय सरकार सँग सहकार्य समन्वय गरिनेछ।
- सूचनाको हकलाई प्रभावकारी बनाई जनतालाई सरकारका काम र सेवा प्रवाहलाई सरल र शुलभ बनाउन संचार जगतसँग सहकार्य गरिनेछ।
- फोहरमैला व्यवस्थापनलाई दिगोपन बनाई स्वच्छ सफा हरित खजुरा निर्माण गर्न निजी साझेदारी तथा जनतासँग सहकार्य समन्वय गरिनेछ।

अन्त्यमा,

“हामी आफै बनाउ हाम्रो खजुरा, आत्मनिर्भर र समृद्ध खजुरा” को नारालाई पुरा गर्न, निर्मित पन्चवर्षे योजना, आवाधिक योजना, मध्यकालीन खर्च संरचना योजना र जनताको स्तरबाट आएका योजनाहरूलाई प्राथमिकिकरण गर्दै बहुवर्षिय योजना कार्यान्वयनको निरन्तरता दिने कुरालाई ध्यानमा राखी चौतर्फी रूपमा खजुराको विकासलाई गति दिन वार्षिक कार्यक्रमलाई नीति तथा कार्यक्रमको रूपमा तय गरिएको छ। नीति तथा कार्यक्रमको उद्देश्य लक्ष्य प्राप्तिको लागि कार्यान्वयन गर्न आ.व. २०८२।८३ को नीति तथा कार्यक्रममा आधारित बजेटको विनियोजन गरिनेछ। नीति तथा कार्यक्रम र बजेटको कार्यान्वयनमा सम्पूर्ण खजुरा वासी जनसमुदायको सक्रिय भूमिका तथा पूर्ण सहयोगको अपेक्षा गरेको छ। यस नीति तथा कार्यक्रम र बजेट निर्माण गर्दा सुझाव, सल्लाह र सहयोग गर्नुहुने प्रतिनिधि सभाका माननीय ज्यूहरु, लुम्बिनी प्रदेश माननीय ज्यूहरु, राजनैतिक दलका प्रमुख ज्यूहरु एवं प्रतिनिधिज्यूहरु, पुर्व जनप्रतिनिधिज्यूहरु, वुद्धिजीवी, शिक्षक, स्थानीय उद्योगी व्यापारी, विभिन्न संघ संस्था, सहकारी, विषयगत समितिका पदाधिकारी, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, पत्रकार लगायत सम्पूर्ण खजुरा वासी समुदायहरूमा हार्दिक आभार सहित धन्यवाद दिन चाहन्छु। गाउँपालिकाले निर्वाह गर्नुपर्ने भूमिका र उत्तरदायित्व पुरा गर्न सहयोग गर्ने नेपाल सरकार, लुम्बिनी प्रदेश सरकार प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिहरु तथा सम्पूर्ण पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

धन्यवाद

अध्यक्ष: डम्बर बहादुर बि.क.

मिति: २०८२।०३।१०